

KLİNİK VERİ NEDİR? NASIL ELDE EDERİM?

BAŞAK BARANOĞLU DEMİRCİ
MELTEM TÜRKER
24 KASIM 2022

Eğitim materyallerinin tüm hakkı AdviQual firmasına aittir.
Slaytlar kopyalanamaz veya çoğaltılamaz.

DESIA

AdviQual

- MDR - Technical File
- IVDR - Technical File

- QMS – ISO 13485
- AUDIT
- VALIDATON

AdviQual

DESIA

- CEP & CER
- PMS / PMCF
- SSCP / PSUR

- Clinical Trial Design
- Clinical Trial Management
- Clinical Trial Audit

DESIA

Klinik Veri Değerlendirme Nedir*?

- Klinik Değerlendirme, bir medikal cihaza ait olan klinik verilerin, klinik açıdan söz konusu cihazın kullanım kılavuzuna uygun olarak kullanıldığında temel gerekliliklere olan uygunluğunu göstermek, ürünün güvenliliğini ve performansını doğrulamak için devamlı bir şekilde toplanması, değerlendirilmesi ve analizidir.*

Klinik Veri Değerlendirme Nedir*?

Bölüm VI / Madde 61

- Söz konusu cihaza ait klinik verilerin genel güvenlik ve performans gerekliliklerine uygunluğunun yeterli klinik kanıt sağlayan klinik veriler ile gösterilmesidir.*

Klinik Veri Değerlendirme Nedir*?

- Klinik değerlendirme aşağıdaki kısımları takip ederek tanımlı metotlar çerçevesinde gerçekleştirilmelidir;
  - Cihaz özellikleri öncelikli olarak doğru bir şekilde tanımlanmalıdır
    - Tüm tıbbi endikasyonlar
    - Kontrendikasyonlar, uyarılar, önlemler
    - Cihazın klinik performansı ve cihazdan beklenen klinik yararlar
    - Kullanıcı profili için kullanılabilirliği
    - Hedef hasta grubu
  - Alternatif tedavi kaynaklarının / yöntemlerinin değerlendirilmesi

Klinik Veri Değerlendirme Nedir*?

- Klinik değerlendirmede aşağıdaki kısımları takip ederek açık bir şekilde belirtilmelidir;
- Literatürden elde edilen ilgili bilimsel yayınlar eleştirisel olarak değerlendirilmeli;
- Güvenlik,
- Performans,
- Dizayn kriterleri
- Risklerin hafifletilmesi veya risklerden kaçınma amaçlı tedbirler (Artık riskler)
- Risk / Fayda analizi
- Materyovijilans değerlendirmesi

Klinik Veri Değerlendirme Nedir?

- Tüm medikal cihaz sınıfları için gereklidir. Üretici sorumluluğunda olup teknik dosyanın bir parçasıdır.
- **Onaylayıcı kuruluşlar tarafından ürün pazara verilmeden önce üreticinin tamamlaması beklenen bir süreçtir.**
- Klinik Değerlendirme ürünün yaşam süresi boyunca yaşayan ve devamlılığı olan bir süreçtir.
  - İlk değerlendirme ürün pazara çıkmadan önce yapılan uygunluk değerlendirme sürecinde gerçekleştirilir.
  - Ürünün pazardaki kullanımını boyunca elde edilen veriler ile periyodik olarak güncellenir.

Klinik Veri Değerlendirme Kılavuzu

EUROPEAN COMMISSION
DG Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Consumer, Environmental and Health Technologies
Health technology and Cosmetics

MEDDEV 2.7/1 revision 4

June 2016

GUIDELINES ON MEDICAL DEVICES

**CLINICAL EVALUATION:
A GUIDE FOR MANUFACTURERS AND NOTIFIED BODIES
UNDER DIRECTIVES 93/42/EEC and 90/385/EEC**

Klinik Veri Değerlendirme Adımları

Genel Güvenlilik ve Performans Gerekliliklerinin Saptanması

Cihazın belirlenen kullanım amacı için mevcut klinik verinin saptanması

Saptanan verilerin cihazın güvenliлік ve performansını göstermek için değerlendirilmesi

Cihazın Genel Güvenlilik ve Performans Gereklilikleri ve kullanım amacında belirlenen tanım için gereken ekstra verinin oluşturulması

Tüm verilerin biraraya getirilerek klinik güvenliлік ve performans açısından bir sonuca varılması

Guidance on Clinical Evaluation - Equivalence

MDCG 2020-5

Clinical Evaluation - Equivalence

A guide for manufacturers and notified bodies

April 2020

Klinik Değerlendirme Ne Zaman Gerçekleştirilir?

- Ürünün geliştirilmesi aşamasında
  - Klinik açıdan g¼venlik ve performans ihtiyaçlarının belirlenmesi,
  - Eşdeğer cihazların mevcut olması durumunda bu cihazların klinik verilerinin değerlendirilmesi,
  - Cihazla ilgili klinik çalışmanın yapılmasının gerekli olup olmadığını değerlendirmek ve gerekli ise çalışma dizaynının tanımlanması amacıyla yapılır.
- Ürünün ilk CE onayının alınması sırasında
  - Genel G¼venlik ve Performans Gerekliliklerine uyumu sağlayacak yeterlilikte klinik veri bulunduğunu g¼stermek
  - Pazar sonrası g¼zetim gerekliliklerinin sistematik olarak belirlenmesi; “Pazar Sonrası Klinik G¼zlem Planının oluşturulması”

Klinik Veri Değerlendirme Ne Zaman Gerçekleştirilir?

- Klinik değerlendirme yapıldıktan sonra belirli aralıklarla güncellenerek ürünün hayatı boyunca yaşayan bir süreç olarak devam eder.
- MDR Ek XIV, Kısım B'ye göre hazırlanmış olan “Pazar Sonrası Klinik Takip” Planı (PMCF Planı) ve PMCF Raporu
- MDR Madde 84'te geçen “Pazar Sonrası Takip” (PMS) Planından elde edilen veriler ile

Regulation (EU) 2017/745: Clinical evidence needed for medical devices previously CE marked under Directives 93/42/EEC or 90/385/EEC A guide for manufacturers and notified bodies

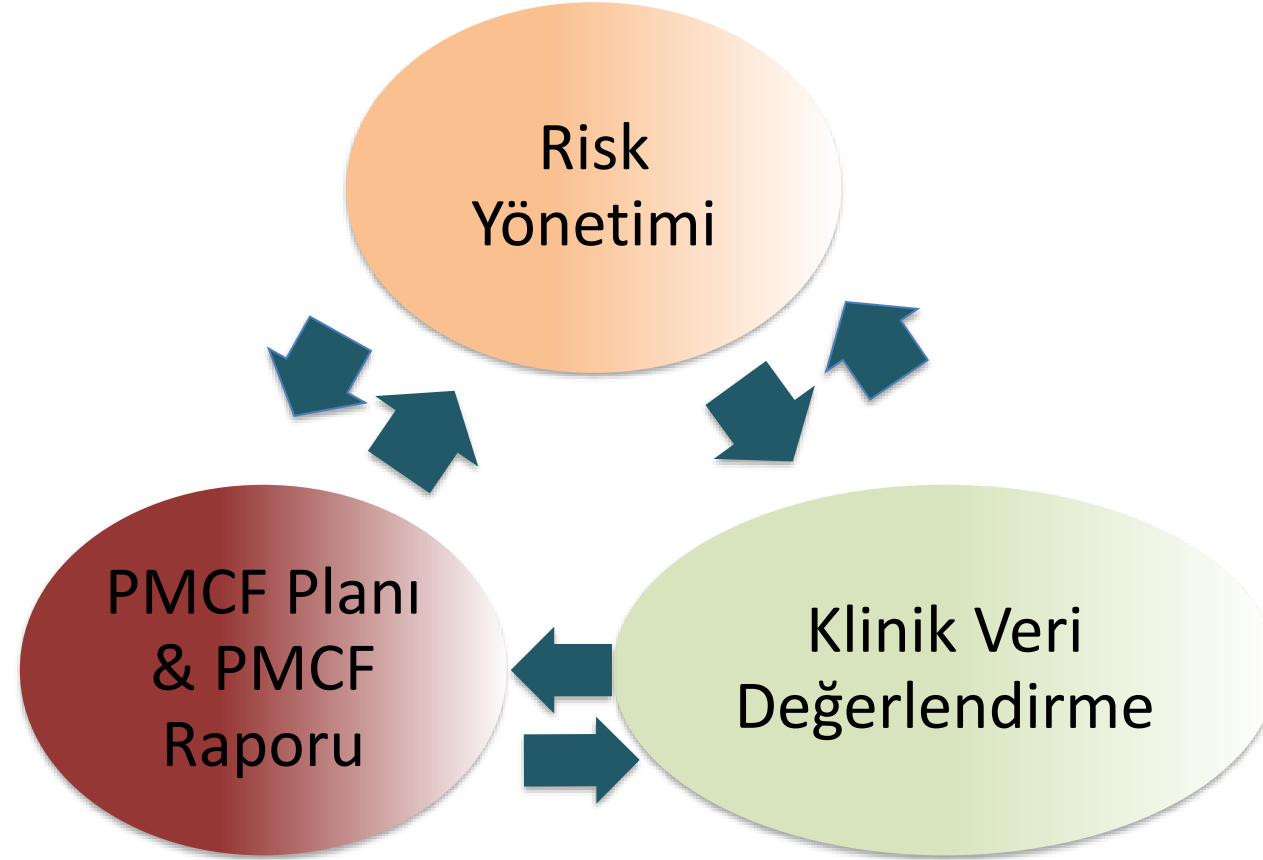
MDCG 2020-6

Regulation (EU) 2017/745: Clinical evidence needed for medical devices previously CE marked under Directives 93/42/EEC or 90/385/EEC

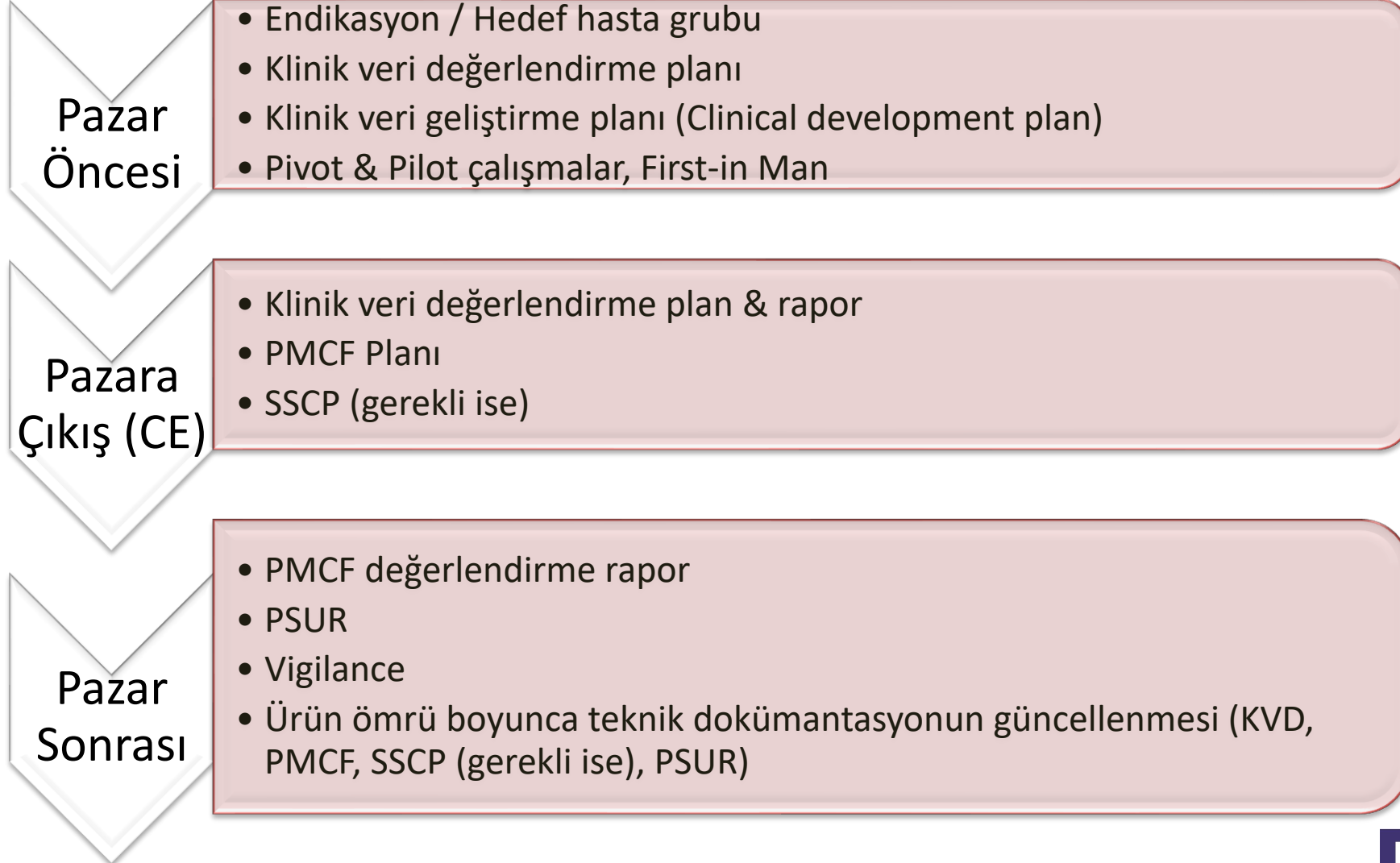
A guide for manufacturers and notified bodies

April 2020

KVD – Risk Yönetimi – PMCF İlişkisi

MDR gerekliliklerine göre klinik süreçler

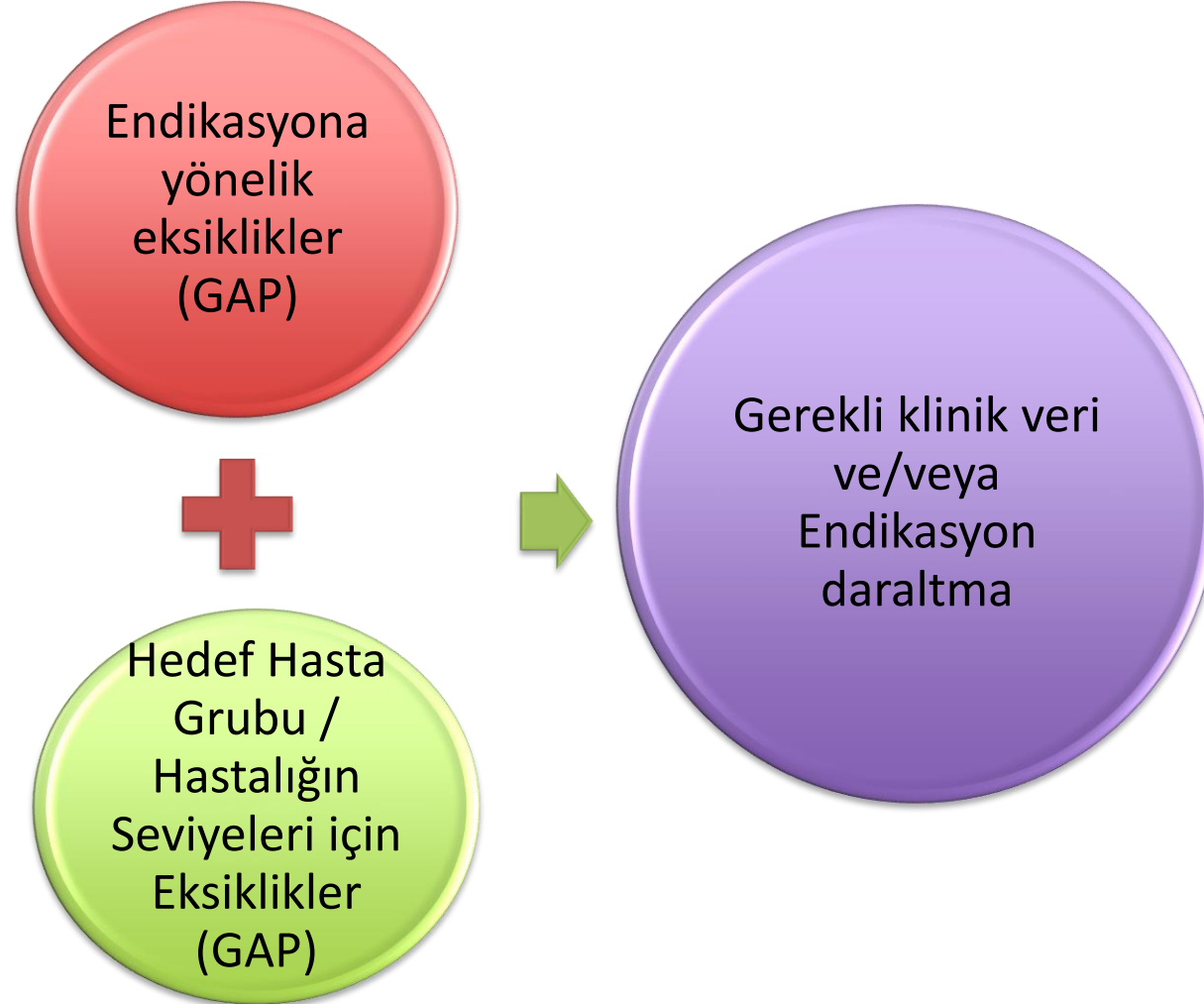

MDR GEREKLİLİKLERİNE YÖNELİK YETERLİ KLİNİK VERİYE KARAR VERME

MDR GEREKLİLİKLERİNE YÖNELİK YETERLİ KLİNİK VERİYE KARAR VERME

MDR GEREKLİLİKLERİNE YÖNELİK YETERLİ KLİNİK VERİYE KARAR VERME – Pazar Öncesi

- Pazar Öncesi Klinik Araştırma
  - Eşdeğerlik mümkün mü?
  - Klinik Veri Değerlendirme Planı
  - Klinik Veri Geliştirme Planı
    - Cihazın tüm endikasyonları
    - Hedef hasta grubu
    - Hastalık seviyeleri (varsa)

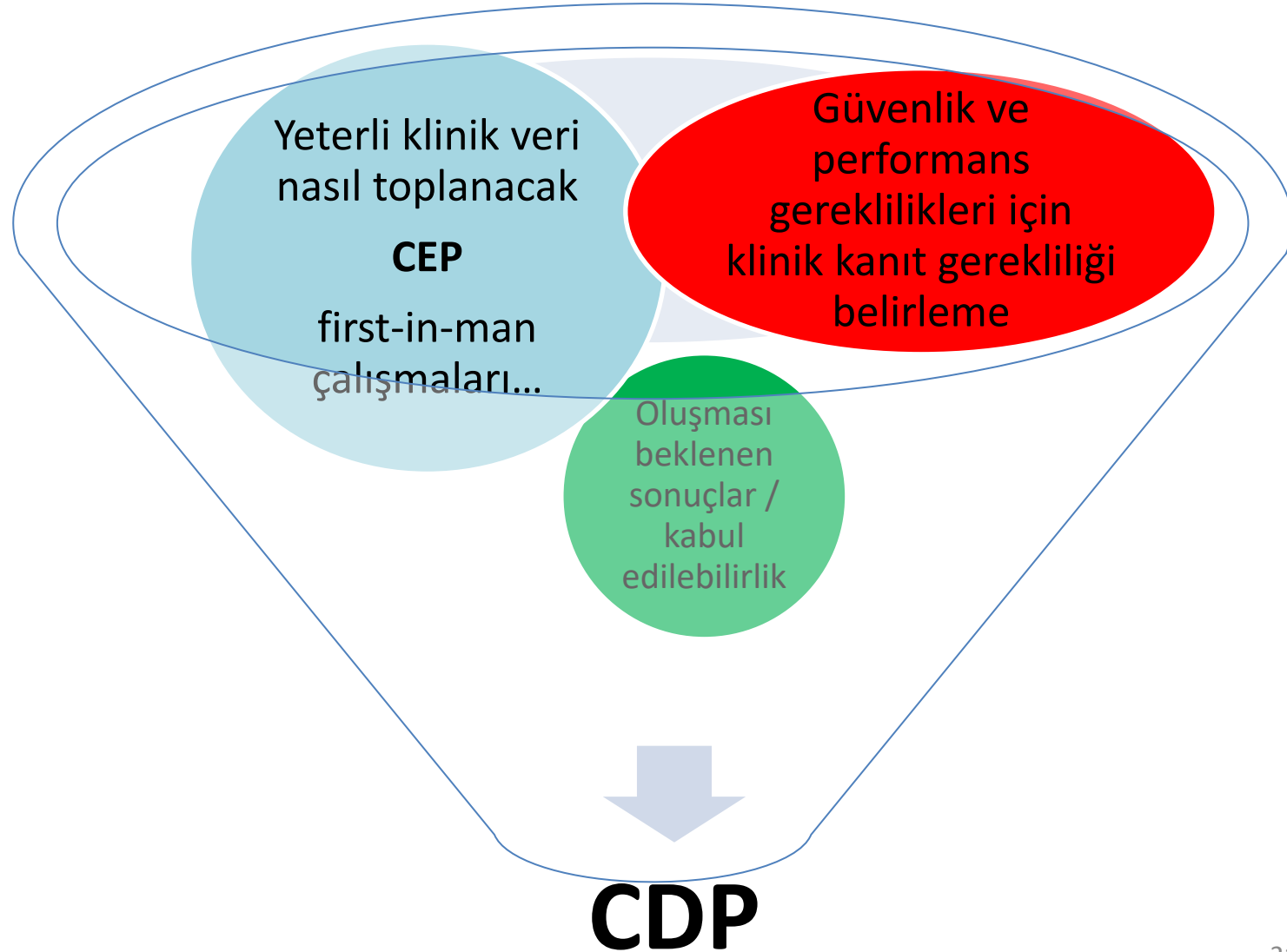

YETERLİ KLİNİK VERİ

MDR GEREKLİLİKLERİNE YÖNELİK YETERLİ KLİNİK VERİYE KARAR VERME – Pazar Öncesi

- **GSPR – Genel Performans ve Güvenlilik Gereklilikleri**
  - Performans ve güvenlik kriterlerinin – sonlanım noktalarının belirlenmesi
  - Eşdeğer / Benzer ürün ile yapılmış olan klinik araştırmalar
    - Seçilmiş olan güvenlik ve etkinlik sonlanım noktaları
    - Sonuçlar
    - Oluşmuş olan olumsuz olaylar
  - Klinik veri oluşturma planının (Clinical Development Plan) hazırlanması

Klinik Veri Geliştirme Planı (Clinical Development Plan - CDP)

MDR GEREKLİLİKLERİNE YÖNELİK YETERLİ KLİNİK VERİYE KARAR VERME– Pazar Sonrası

- Pazar Sonrası Klinik Araştırma
  - Eşdeğerlik mümkün mü?
  - Klinik Veri Geliştirme Planı
  - Klinik Veri Değerlendirme
    - Gap Analizi
  - Pazar Sonrası Klinik Takip Planı
    - Cihazın tüm endikasyonları
    - Hedef hasta grubu
    - Hastalık seviyeleri (varsa)

YETERLİ KLİNİK VERİ

MDR GEREKLİLİKLERİNE YÖNELİK YETERLİ KLİNİK VERİYE KARAR VERME– Pazar Sonrası

- GSPR – Genel Performans ve Güvenlik Gereklilikleri
  - Performans ve güvenlik kriterlerinin – sonlanım noktalarının belirlenmesi
  - Klinik veri değerlendirme (KVD) raporunun MDR çerçevesinde güncellenmesi
  - KVD sonucunda oluşan GAP analizi
  - Eşdeğer / Benzer ürün ile yapılmış olan klinik araştırmalar
    - Seçilmiş olan güvenlik ve etkinlik sonlanım noktaları
    - Sonuçlar
    - Oluşmuş olan olumsuz olaylar

MDCG 2020-7 & 8

Post-market clinical follow-up (PMCF) Plan & Evaluation Report Template

MDCG 2020-7

Post-market clinical follow-up (PMCF) Plan Template
A guide for manufacturers and notified bodies

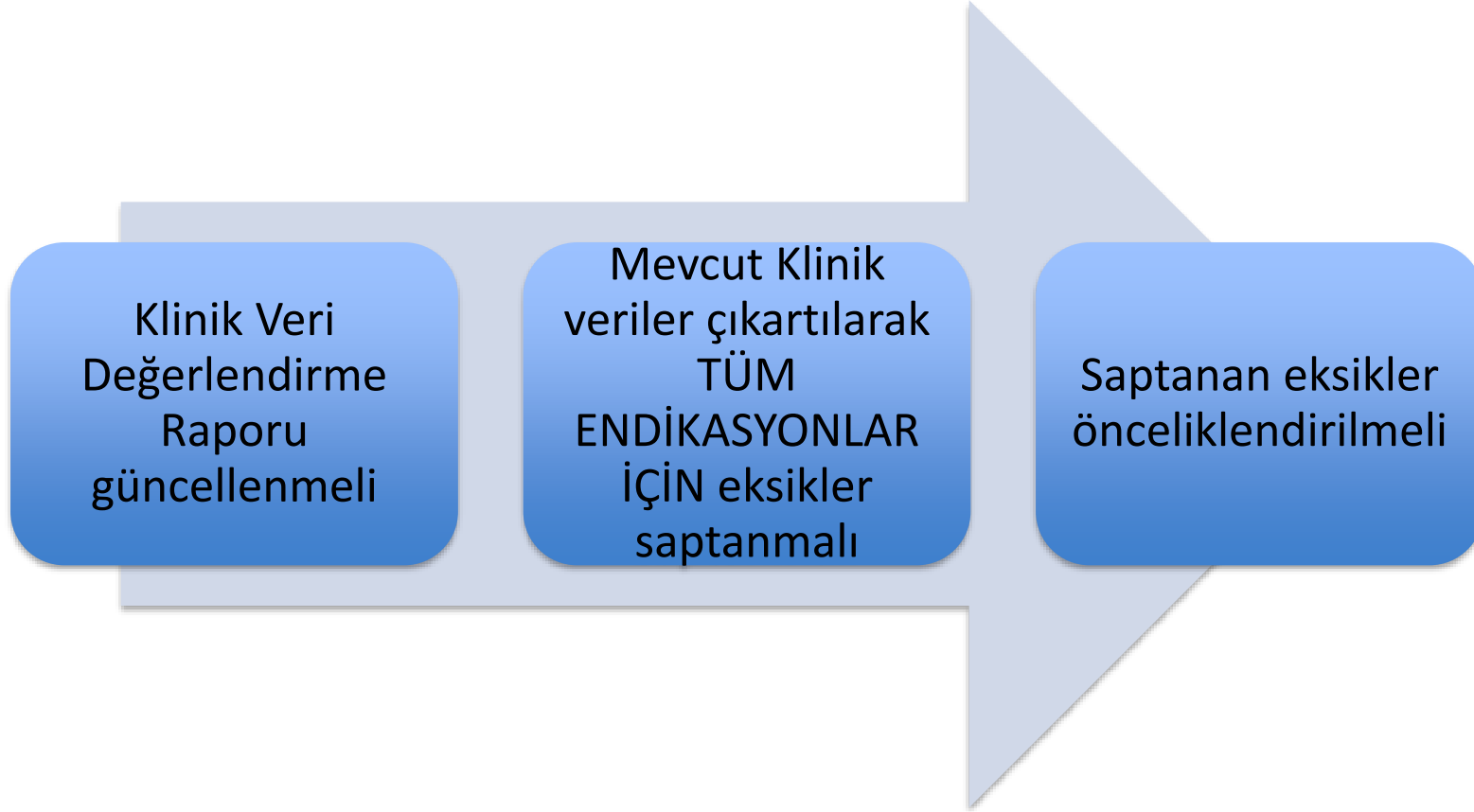
April 2020

MDCG 2020-8

Post-market clinical follow-up (PMCF) Evaluation Report Template
A guide for manufacturers and notified bodies

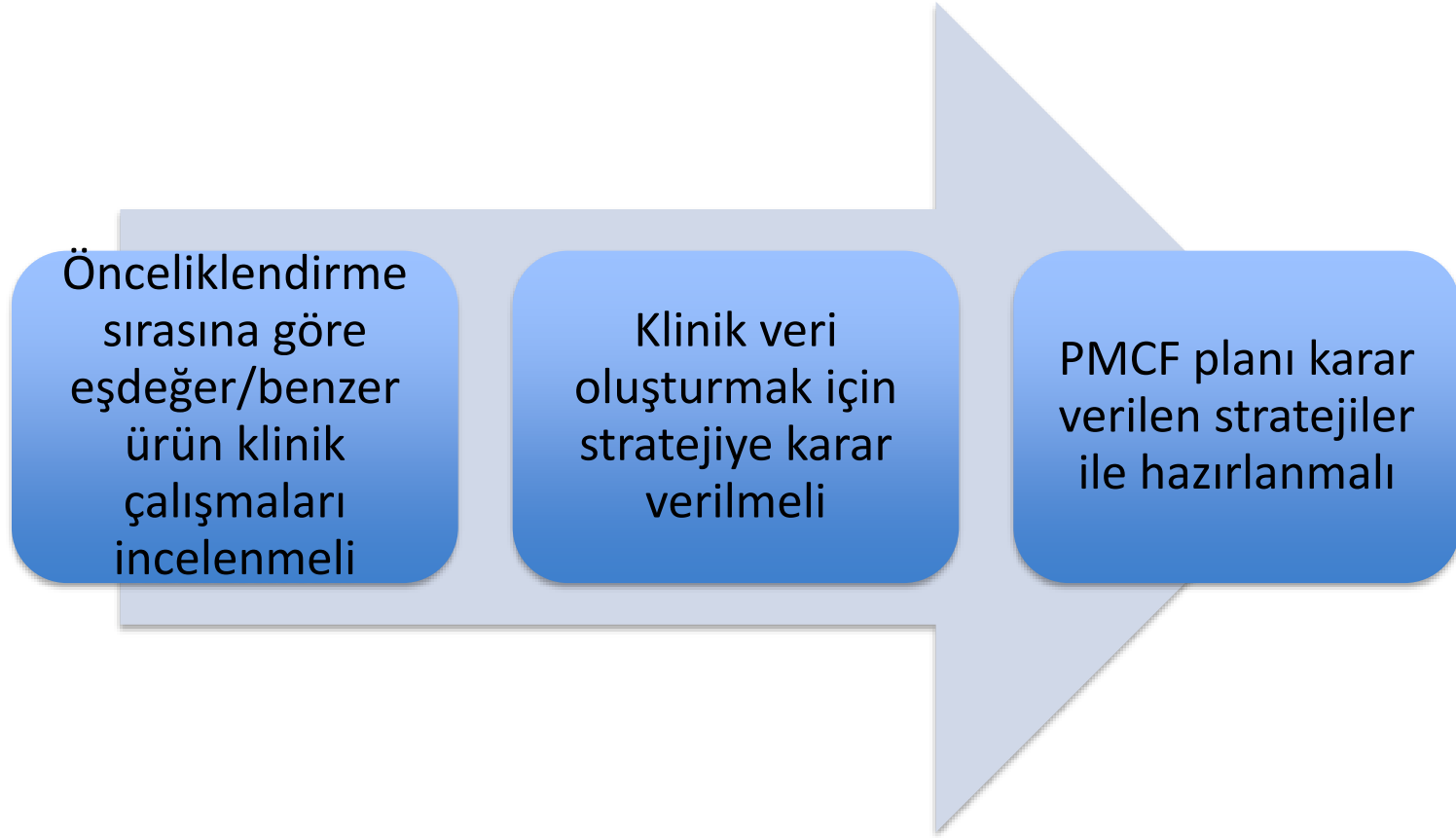
April 2020

PMCF Planlarken

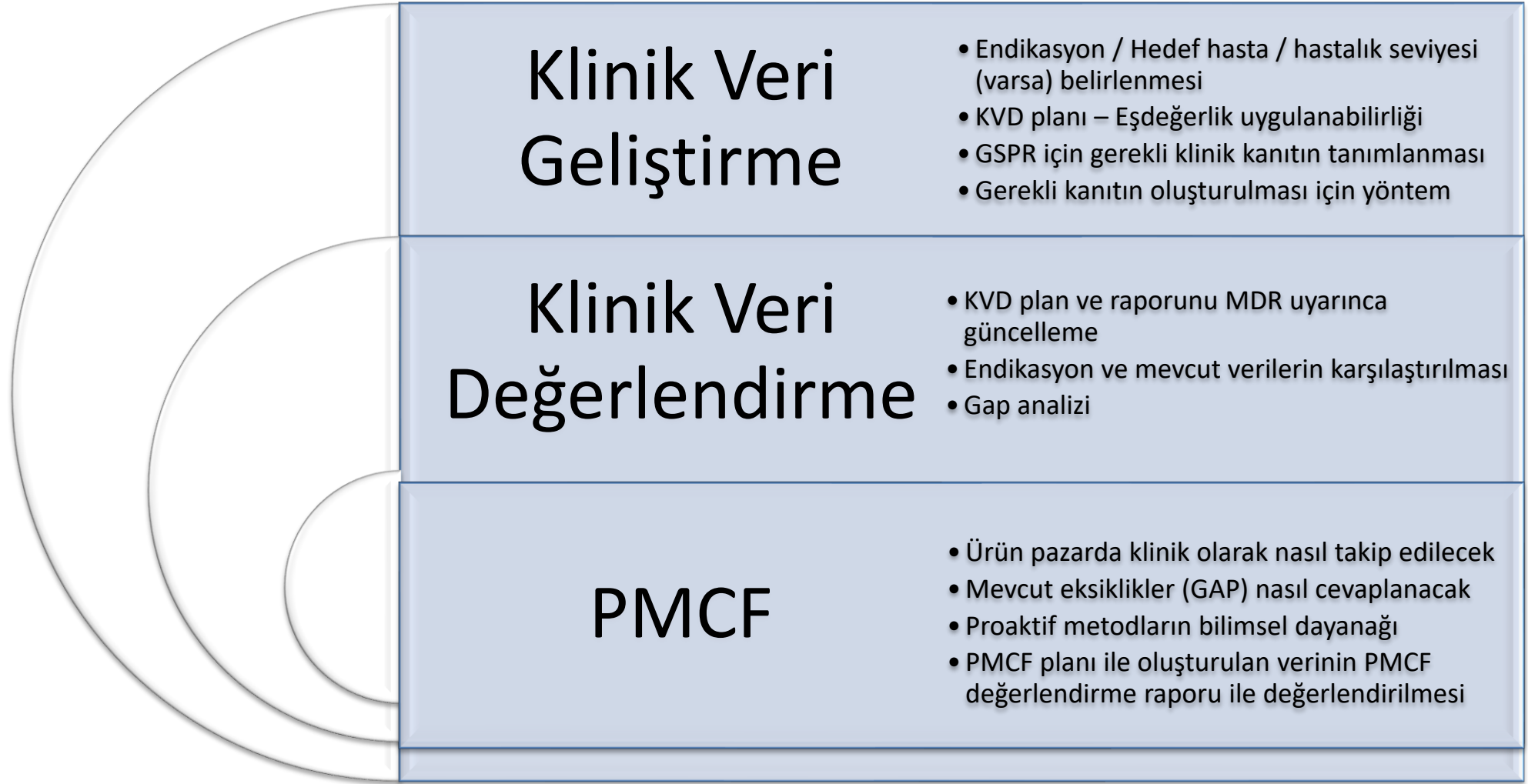

PMCF Planlarken

MDR ile Klinik Yol Haritası

MDR'ın Klinik Çalışma Beklentisi

MDCG 2020 – 6

Kılavuzu ile önerilen veri seviyelendirmesi

Seviye	Veri Tipi
1	Tüm cihaz varyantlarını, endikasyonları, hasta popülasyonlarını, tedavi etkisinin süresini kapsayan yüksek kaliteli klinik araştırmaların sonuçları
2	Bazı eksikleri olan yüksek kaliteli klinik araştırmaların sonuçları
3	Registry gibi yüksek kaliteli klinik veri toplama sistemlerinden elde edilen sonuçlar
4	Potansiyel metodolojik kusurları olan ancak verilerin hala ölçülebildiği ve kabul edilebilirliğin gerekçelendirilebildiği çalışmalardan elde edilen sonuçlar

*MDGC 2020 – 6

MDR'ın Klinik Çalışma Beklentisi – Yeterli Veri Sınıf III – İmplant HARİCİ Cihazlar

- **Sınıf I → Standart tıbbi cihaz (Well Established Technology)**
  - Biyouyumluluk ISO 10993
  - Malzeme Spesifikasyonu – DIN EN ISO 7153
  - Sterilizasyon – DIN EN ISO 14937
  - Fonksiyonellik – DIN EN 96298 → Test Bazlı
- Pazar Geri Dönüşleri → + 20 yıl
- Literatür değerlendirmesi – State of the Art
- Müşteri şikayeti analizi
- Meteryovijilans analizi ve raporlaması

Güvenlilik ve Performans Validasyonu

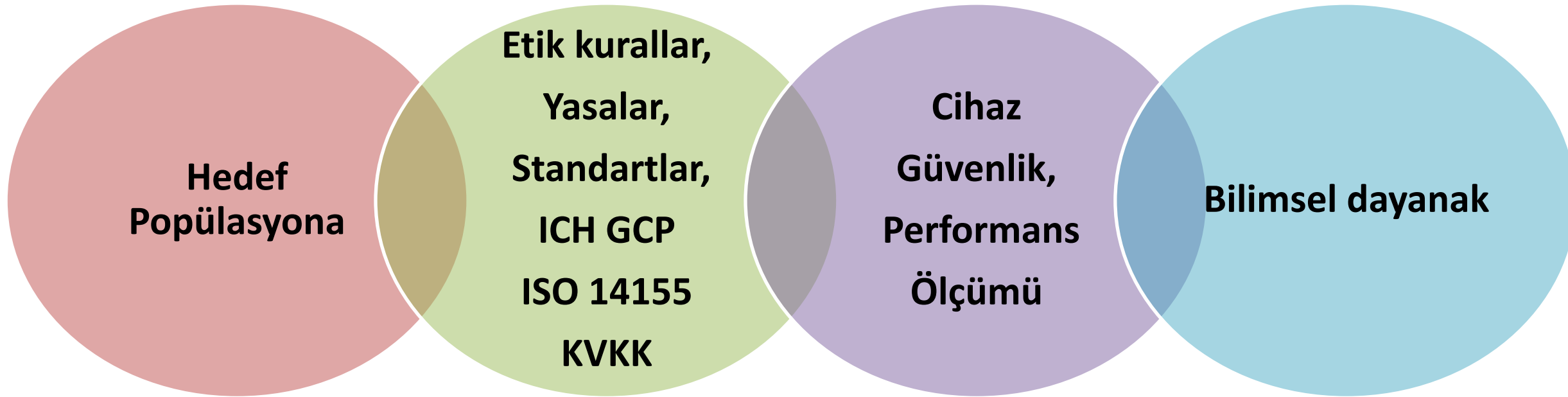
MDR'ın Klinik Çalışma Beklentisi – Yeterli Veri

Sınıf III – İmplant Cihazlar

- **Sınıf III İmplant -> Standart Ortopedik İmplant (Well Established Technology)**
  - Biyouyumluluk ISO 10993
  - Malzeme Spesifikasyonu – DIN EN ISO 7153
  - Sterilizasyon – DIN EN ISO 14937
  - Fonksiyonellik
  - Revizyon sıklığı
- Registry verileri (dernek, ülke veya firma)
- Fonksiyonel sonuçlara ulaşılan PMCF çalışmaları
- Literatür değerlendirmesi – State of Art
- Pazar geri dönüşü + Müşteri şikayeti analizi
- Meteryovijilans analizi ve raporlaması

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ARAŞTIRMA

- **Klinik Araştırma** (Clinical investigation), klinik çalışma (clinical study) ve klinik deneme (clinical trial) birbirine eşdeğer anlamda terimlerdir.
- ISO 14155:2020 Clinical Investigations of Medical Devices for Human Subjects

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ARAŞTIRMA

Pazar Öncesi
Klinik Araştırma

Ürünün Pazar Çıkışı

Pazar Sonrası
Klinik Araştırma

KLİNİK ARAŞTIRMA ÇEŞİTLERİ GÖZLEMSEL VS GİRİŞİMSEL ÇALIŞMA

Pazar Öncesi
Klinik Araştırma

Girişimsel
Klinik
Araştırma

Ürünün Pazar Çıkışı

Pazar Sonrası
Klinik Araştırma

Gözlemsel
Klinik
Araştırma

Girişimsel
Klinik
Araştırma

MEDİKAL CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA ÇEŞİTLERİ

Retrospektif vs Prospektif Çalışma

Zamanlama

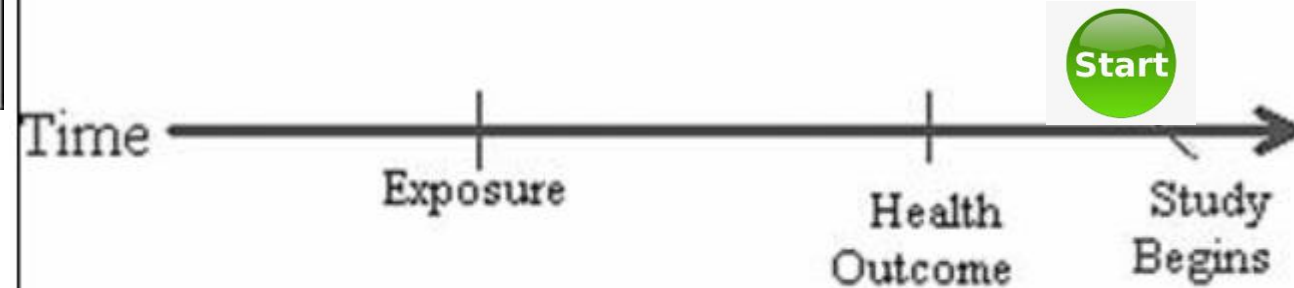
Tedavi (health outcome) çalışma başlamadan önce mi gerçekleşti?

Prospective

Zamanlama

Tedavi (health outcome) çalışma başlamadan önce mi gerçekleşti?

Retrospective

PROSPEKTİF ÇALIŞMA

Klinik Araştırma Temel Adımlar

Tasarım

- Klinik Araştırma Protokolünün Hazırlanması
- Protokole göre, Klinik Araştırma BÜTÇESİ ve ZAMAN PLANI oluşturulması
- Klinik Araştırma dokümanlarının hazırlanması

Hazırlık

- Etik Kurul ve Bakanlık başvuru dokümanlarının hazırlanması
- MERKEZ ile sözleşmelerin tamamlanması ve onamların alınması

Başvuru

- Etik Kurul ve Sağlık Bakanlığına Başvuru ve ödemelerinin yapılması

Başlangıç

- Klinik Araştırmada görev alacak ekibin eğitilmesi

Yürütme

- Hasta alımına başlama
- Veri toplama
- Yürütülen klinik araştırmanın denetim ve kontrolü
- Klinik Araştırmanın sonlandırılması

Analiz

- Toplanan verinin istatikselsel analizinin yapılması
- Klinik Araştırma sonuç raporunun hazırlanması

TEMEL KLİNİK ARAŞTIRMA DOKÜMANLARI

Klinik Çalışma Protokolü

- **Klinik Çalışmanın:**

- Rasyonelini
- Amacını
- Tasarımı
- Belirlenmiş analiz yöntemini
- Çalışmanın metodunu
- Organizasyonunu
- İzleme takibini
- Çalışmanın yürütülmesini
- Kayıt altına alınmasını

Detaylı anlatan doküman

Klinik Çalışma Sinopsisi

- **Klinik Çalışmanın:**

- Tasarımı

- Dahil etme / Hariç tutma kriterleri
- Sonlanım noktaları
- Gönüllü sayısı
- Çalışmanın takip süresi
- ...

Özetler

Klinik Çalışma Protokolü İçin Minimum Gereklilikler

Primer (birincil) çalışma hipotezi

Birincil ve ikincil sonlanım noktalarının listesi

Dahil edilme ve hariç tutulma kriterlerinin listesi

Sonlanım noktalarının tanımları

Cihazın ve girişimsel yöntemin tanımı açıklaması

Çalışma izleme detayları (monitoring plan) ve olay hükümlendirilmesi (event adjudication) uygulamaları

Randomizasyon prosedürleri / maskeleyme vb...(var ise)

Önceden belirlenmiş alt grup listesi (var ise)

Veri analiz planı

Gönüllü sayısı hesaplamasında kullanılan varsayımlar

DSMB (Data safety monitoring board – veri takip komitesi) komitesinin varlığı ve kimlerden oluştuğu

Olumsuz olay raporlama prosedürleri

Detaylandırılmış çalışma zamanlaması (hasta alım süresi – takip süresi vb.)

Ek Dokümanlar:

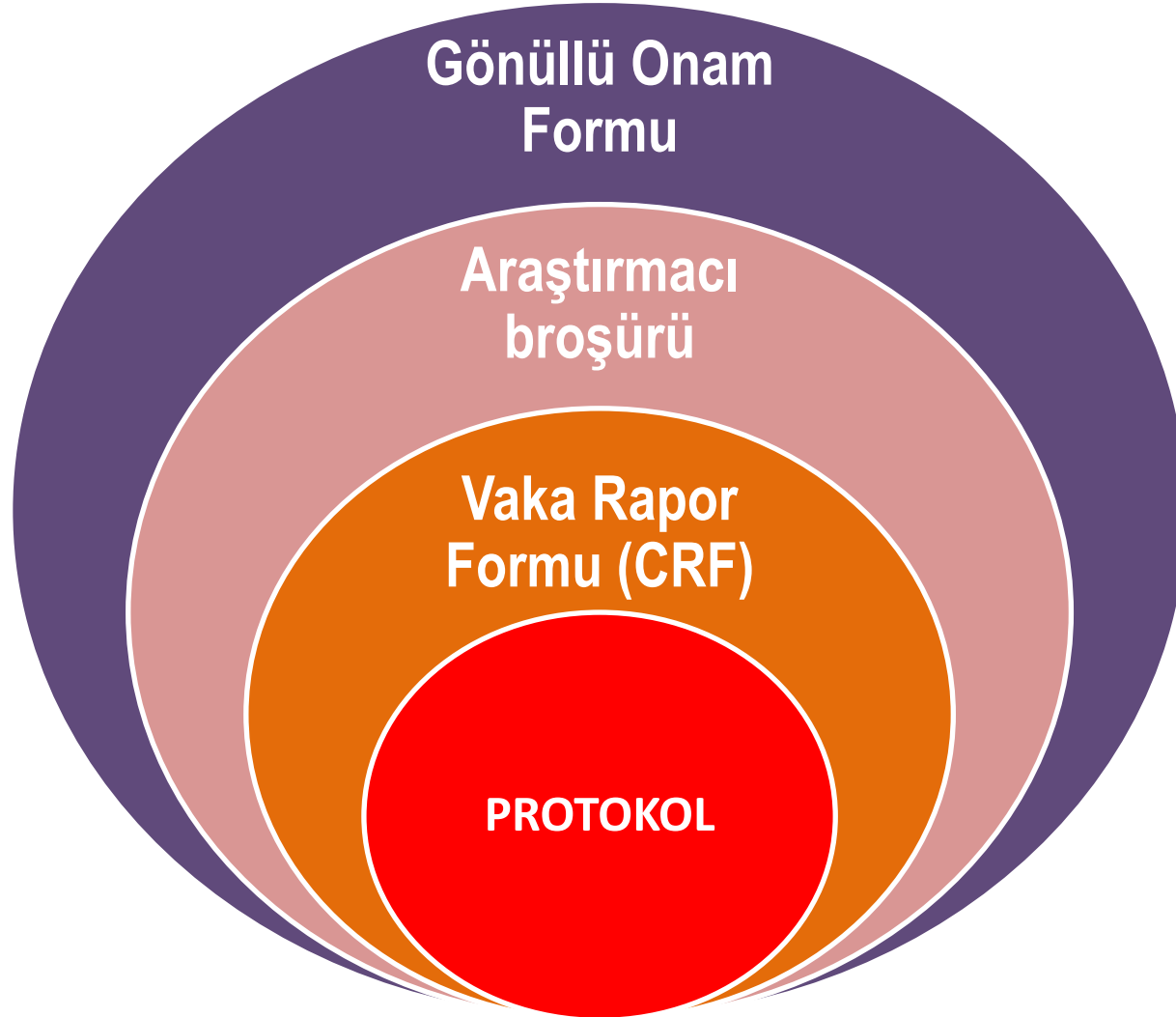
Vaka Rapor formu (CRF)

Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

Çalışmanın halka açık klinik çalışma platformlarına kaydı

Klinik Araştırma Protokolü – Klinik alışma Planı

- Amaç - Hedef
- Sonlanım noktaları
- Gönüllü sayısı
- Gönüllü alım kriterleri,
- İstatistiksel model
- Araştırma merkez(ler)i
- Çalışmanın gönüllü alım süresi
- Gönüllü takip süresi

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Çalışma başlığı

Çalışmaya özel belirleyici referans numarası (var ise)

Protokol versiyon ve tarihi

Revizyon tarihçesi

Her sayfada; versiyon numarası / referans numarası sayfa numarası, total sayfa numarası

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Ana Başlıkları Nelerdir?

1. Çalışma başlığı
2. Yönetimsel detaylar
3. Projenin özeti
4. Araştırma konusunun giriş bilgisi
5. Önceden gerçekleştirilmiş çalışma bilgileri
6. Çalışmanın amacı
7. Çalışmanın metodu (çalışma dizaynı, çalışma nüfusu, gönüllü alım yöntemleri vb.)
8. Proje Yönetimi (zaman çizelgesi ...)
9. Çalışmanın limitleri (varsa)
10. Çalışma ile izlenecek olan etik değerler

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Çalışma Başlığı	Kısa ve öz olmalıdır. Çalışma hakkında ön bilgi vermelidir. Çalışmanın amacı, hedefi, yeri zamanı gibi bilgileri içermelidir.
Yönetimsel Detaylar	Protokolün içindekiler sayfası, imza sayfası (çalışma araştırmacıları, sponsor ve CRO firma yetkilisi), iletişim detayları...
Projenin Özeti	Çalışmanın kısa, net ve özlü özeti yazılmalıdır. Bu kısım protokolün en önemli ve gerekli kısımlarını özetler.
Araştırma Konusunun Giriş Bilgisi	Konunun giriş bilgisi özlü ve direkt konuya yönelik olmalıdır. Çalışmaya yönelik tedavi, cihaz ile ilgili pozitif ve negatif bilimsel bilgileri içermelidir. Literatürden gelen çalışma ile ilgili bilgiler bu kısımda belirtilir.
Önceden Gerçekleştirilmiş Çalışma Bilgileri	Söz konusu cihaza yönelik önceden gerçekleştirilmiş prelinik ve klinik çalışmaların özeti.

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Çalışmanın Amacı	<p>Bu çalışma ile hedeflenen amaç çok açık ve net bir şekilde belirtilmelidir.</p> <p>Önceden gerçekleştirilen literatür incelemesi ile sağlamlaştırılabilir, çalışmanın hedeflerin tamamının belirtilmesi beklenir.</p> <p>Çalışmanın rasyonelize edilmesi beklenir.</p>
Çalışmanın Birincil Amacı	<p>Çalışmada öncelikli olarak hedeflenen temel amaç veya amaçlardır. Tüm temel amaçlar teker teker listelenmelidir.</p> <p>Bir çalışmaya çok fazla amaç eklemek çalışmayı efektif bir çalışma olmaktan çıkartabilir.</p> <p>Amaçlar çok genel yazılmamalı, spesifik ve ulaşılabilir olmalıdır.</p> <p>Örnek_Birincil Amaç</p> <p>XXX cihazı ile thromboaspirasyonun büyük thrombus yüklü ST eleve MI hastalarında güvenlik ve fizibilite değerlendirmesi</p>

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Çalışmanın İkincil Amacı	Opsiyoneldir. Birincil amaç kadar önemli olmayan çalışma süresince ek olarak incelenebilecek amaçlardır.
Çalışmanın metodu	Çalışma protokolünün bu kısmında “Nerede”, “Nasıl” ve “Kim” soruları cevaplanır.
Çalışma Tasarımı	Kullanılacak olan prosedür ve teknikler açıklanır. Prospektif çalışma mı?, Retrospektif mi? Girişimsel mi gözlemsel mi? Randomize mi, tek kollu mu?... Çalışma dizaynının seçim nedeni nedir? Çalışmanın hangi merkezlerde gerçekleştirilecek? Baş araştırmacı ve çalışmaya katılan diğer araştırmacıların isim ve bağlı oldukları merkezler.

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Çalışmanın Sonlanım Noktaları (ENDPOINTS)	<p><u>Birincil Sonlanım Noktası</u></p> <p>Cihazın güvenliğini ve etkinliğini “endike olduğu durumlar” çerçevesinde değerlendirmeye yönelik olmalıdır.</p> <p>Genelde</p> <ul style="list-style-type: none"> Güvenlik Sonlanım Noktaları (Safety Endpoints) Etkinlik (Performans) Sonlanım Noktaları (Effectiveness Endpoints) <p>Çalışmanın başarısı hem güvenlik hem de etkinlik sonlanım noktalarının başarısı ile ölçülür</p> <p>Klinik çalışma protokolü anlaşılır ve açık bir şekilde: Sonlanım noktalarının nasıl toplanacağını Sonlanım noktalarının tanımlarını Hangi durumlarda hasta verilerinin hariç tutulacağını (söz konusu ise) açıklamalıdır.</p>

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Çalışmanın Sonlanım Noktaları (ENDPOINTS)	İkincil Sonlanım Noktası Cihaza yönelik ek iddiaları ölçmek için eklenen kriterler. Cihaz etkileri ve etki mekanizmaları hakkında daha fazla bilgi sağlamak için eklenebilir. Sonlanım noktalarının tanımlarının detaylı yapılması gereklidir.

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Çalışma popülasyonu	<p>Çalışma gönüllüleri nasıl dahil edilecek sorusu detaylı olarak cevaplanmalıdır?</p> <p>Dahil ve hariç edilme kriterleri dikkatlice belirtilmelidir.</p> <p><u>Dahil edilme kriterleri;</u></p> <p>Çalışmaya dahil edilecek olan gönüllü hastaların seçim kriterleri</p> <p><u>Hariç edilme (tutulma) kriterleri;</u></p> <p>Çalışmadan hariç tutulacak olan hastaların, gönüllülerin kriterleri</p>
Çalışmada kullanılacak girişim	<p>Çalışmada uygulanacak girişim metodu/ tedavi yöntemi cihaz uygulaması detaylı olarak açıklanmalıdır.</p>
Veri toplama yöntemi	<p>Çalışmaya yönelik verinin nasıl toplanacağı;</p> <p>Hangi testlerin gerçekleştirileceği</p> <p>Klinik muayene yöntemi</p> <p>Soru anketi</p>

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Klinik çalışma izleme planı (Monitoring plan)	Çalışmada izlemenin nasıl, ne sıklıkla gerçekleştirilecek detaylı planı.
Veri yönetimi ve analizi	<p>Bu kısım klinik çalışmalarda deneyimli bir biyoistatistikçi tarafından hazırlanır.</p> <p>Hangi istatistiksel analiz metodunun kullanılacağı</p> <p>Hangi değişkenlerin kullanılacağı</p> <p>Hipotezin analizinin nasıl yapılacağı bu bölümde anlatılır.</p>
Proje Yönetimi	Çalışmanın planlandığı zaman çizelgesi ile yürütülebilmesi için proje yönetimi oldukça önemli bir aktivitedir. Tüm sorumluluklar hangi paydaşlar (araştırmacı, CRO, asistanlar, teknisyenler vb...) tarafından yürütülecek ise net bir şekilde belirtilmelidir.

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Çalışmaya yönelik etik kurul onay başvuru bilgileri	<p>Çalışmanın etik kurallar çerçevesinde yürütüleceği protokol içerisinde belirtilmelidir. Çalışma her halükarda etik kurul ve gerekli ise bakanlık onaylarını almadan başlatılmamalıdır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hastayı ilgilendiren fayda ve riskler • Alternatif tedavi yöntemleri • Çalışmada hasta gizliliği
Risk – Fayda Yaklaşımı	<p>Beklenen klinik olumsuz olaylar Klinik çalışma bağlantılı risk beklentisi Hastalar / Gönüllüler için olası riskler Mümkün olan durumlarda risklerin azaltılıp azaltılmadığı Faydaların risklerden fazla olup olmadığı Risk analizi kapsamında ele alınan eşzamanlı (konkomitan) tıbbi tedavilerle olası etkileşimler Mevcut riskler var ise alınan önlemler Risk / fayda oranı Beklenen klinik yararlar</p>

Klinik Çalışma Protokolü Nasıl Hazırlanır?

Başlık	Açıklama
Etik Değerler	<p>Klinik çalışma gerçekleştirilirken öncelikli olarak etik değerler göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmelidir. Bu değerler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Helsinki bildirgesinde “Declaration of Helsinki”. “ISO 14155 Clinical investigation for medical devices on human subjects” “International Conference of Harmonization – Good Clinical Practices” (ICH-GCP) Medical Device Regulation 2017/745 EU General Data Protection Regulation (GDPR) 2016/679 <p>Etik değerler gönüllülerin hakları, güvenlikleri ve iyiliklerini korumak için kararlaştırılmış olup bilimin ve toplumun çıkarlarının üzerinde bir değer taşımaktadır.</p>

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Inform Consent Form (ICF) – Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

- MDR Bölüm VI Madde 63'te detayları belirtilmiştir.
- Klinik çalışmanın tüm detaylarının araştırmacılar tarafından potansiyel katılımcı hastalara anlatıldığı formdur. Potansiyel katılımcının çalışmaya katılma veya katılmama kararını doğru bir şekilde alabilmesi için çalışma ile ilgili tüm önemli detayları, risk ve faydalarını anlatır.
- Gönüllü istediği zaman onayını geri çekebilir ancak geri çektiği tarihe kadar toplanan veriler klinik çalışmada sonuç değerlendirmesi için kullanılabilir.

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Inform Consent Form (ICF) – Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

ICF formu gönüllünün;

- Çalışmanın doğasını, amaçlarını, fayda ve risklerini, çalışmadan kaynaklanabilecek rahatsızlıkları
- Gönüllünün haklarını, güvenliğini sağlayan garantileri, çalışmaya katılmanın veya dilediği zaman çalışmadan ayrılmanın hakkı olduğunu
- Çalışmanın şartlarını, süreçlerini ve ne kadar süreceğini
- Mevcut alternatif tedavileri ve çalışmadan ayrılrsa bile nasıl takibinin yapılacağını anladığından emin olur.

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Inform Consent Form (ICF) – Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

- ICF formu açık ve net bir şekilde anlaşılır yazılmalıdır.
- Çalışmanın yürütüleceği ülkenin hukuki gerekliliklerine uymalıdır.
- Çalışmanın yürütüleceği ülkenin ana dilinde hazırlanmalıdır.
- Gönüllü çalışmaya dahil edilmeden önce imzalamalıdır.

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Inform Consent Form (ICF) – Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

Pediyatrik Çalışmalarda BGOF;

- Çalışmanın bilgileri, yaşça küçük gönüllünün, yaş ve akıl gelişmişliğine adapte edilmiş şekilde o yaş grubu ile çalışma deneyimi olan araştırmacılar tarafından verilmelidir.
- Yaşça küçük gönüllünün, görüş oluşturabilen ve değerlendirebilen bir reşit olmayanın, herhangi bir zamanda klinik araştırmaya katılmayı reddetme veya bu soruşturmadan çekilme isteğine araştırmacı tarafından saygı duyulmalıdır.
- Reşit olmayan gönüllü, yaşına ve zihinsel olgunluğuna uygun bir şekilde bilgilendirilmiş onam prosedürüne katılır.
- Klinik çalışma devam ederken reşit olmayan kişi, ulusal hukukta tanımlandığı şekilde bilgilendirilmiş onam verme yasal yeterliliğine ulaşırsa, o gönüllü klinik araştırmaya katılmaya devam etmeden önce açık bilgilendirilmiş onamı alınır.

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Case Report Form (CRF) – Vaka (Olgu) Rapor Formu

- **CRF** çalışmaya özel tasarlanan, çalışma boyunca gönüllü bilgilerinin, çalışma verilerinin toplandığı bir formdur.
- **GCP (Good Clinical Practice)** CRF'i klinik çalışma protokolunun gerektirdiği tüm hasta verilerinin toplandığı doküman olarak tanımlar.
- CRF dizaynı klinik çalışma verilerinin doğru toplanabilmesi için kritik önem taşımaktadır.
- Çalışma hipotezinin doğru ölçülebilmesi için, söz konusu medikal cihazın güvenlik ve performans değerlerinin doğru ölçülebilmesi için son derece önemlidir.
- İdeal durumlarda protokol tamamlandıktan sonra tasarlanır.

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Case Report Form (CRF) – Vaka (Olgu) Rapor Formu

Bilimsel otoriteler CRF tasarımının;

- Protokol çerçevesinde toplanan verilerin
- Ruhsat uyumluluklarının
- Çalışma hipotezinin sonuçlanmasının
- Çalışma merkez iş akışının **kalitesini doğrudan etkilediğini kabul ederler!**

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Case Report Form (CRF) – Vaka (Olgu) Rapor Formu

CRF basılı veya elektronik formda olabilir:

Küçük ölçekli çalışmalar için basılı CRF pratik bir çözümdür

Büyük ölçekli çok hastalı, çok merkezli çalışmalar için elektronik CRF (eCRF) daha uygundur;

- Zaman kaybını önler
- Veri girişi yanlışını minimuma düşürür
- Veri analizi çok daha kolay olur.

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Case Report Form (CRF) – Vaka (Olgu) Rapor Formu

CRF doldururken;

Araştırmacının CRF'i doldururken nelere dikkat edeceği ile ilgili bir kılavuz hazırlamakta fayda vardır.

- Nasıl doldurulacağı
- Yanlış bir bilgi girildiyse nasıl düzeltileceği gibi elementler açıkça belirtilmelidir.

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Case Report Form (CRF) – Vaka (Olgu) Rapor Formu

DEMOGRAPHY	
Date of birth (DD/MM /YYYY)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Gender	Male ☐ 1 Female ☐ 2
Height (cm)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Weight (kg)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Smoker	Yes ☐ 1 No ☐ 2
Family history	Yes ☐ 1 No ☐ 2

TIBBİ CİHAZLARDA KLİNİK ÇALIŞMA

Case Report Form (CRF) – Vaka (Olgu) Rapor Formu

Poorly designed	Well designed
Date of visit: _____	Date of visit: <input type="text"/> <input type="text"/> / <input type="text"/> <input type="text"/> / <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (DD/MM/YYYY)
Blood pressure: _____ / _____	Blood pressure: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> / <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (mmHg)
Pulse: _____	Pulse: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (beats/min)
Temperature: _____	Temperature: <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/> (°C)
Respiration: _____	Respiration: <input type="text"/> <input type="text"/> (/min)

Hasta demografisi/geçmiş

Demografi

Baş harfler

__ __

Cinsiyet

Erkek Kadın

Doğum tarihi

__/__/__

Yaş

__ __

İmzalanmış onam formu

Evet Hayır

Biyometrik veri

Kilo

__ __ kg

Boy

__ . __ m

BMI

__ . __ kg/m²

Risk Faktörleri

Evet Hayır

Evet

Hayır

Sigara kullanımı

Belirtiniz:

Evet

Hayır

Geçmiş kullanım

Evet

Hayır

Diyabet

Belirtiniz:

İnsüline bağımlı

Oral hipoglisemik

Evet

Hayır

Hipertansiyon

Evet

Hayır

Hiperkolesterolemi

Evet

Hayır

Ailede kardiyovasküler hastalık öyküsü

Kardiyovasküler Geçmiş

Evet Hayır

Evet

Hayır

Geçmiş MI

Belirtiniz:

STEMI

NSTEMI

Evet

Hayır

Geçmiş KABG

Tarih __/__/__

Evet

Hayır

Geçmiş PKG

Evet Hayır

Stentli:

Evet

Hayır

Çeşit:

ÇMS

İSS

Tarih __/__/__

Evet

Hayır

Valvülopati

Belirtiniz:

Tarih __/__/__

Evet

Hayır

Kalp pili implantasyonu

Tarih __/__/__

Konkomitan hastalık

Evet Hayır

Evet

Hayır

Serebrovasküler hastalıkları

Belirtiniz:

İnme (Felç)

GİA

Evet

Hayır

Karotis arter hastalığı

Evet

Hayır

Periferik damar hastalıkları

Evet

Hayır

Kronik obstruktif akciğer hastalığı (KOAH)

Evet

Hayır

Böbrek yetmezliği

Kreatinin __ . __

mg/dL

mmol/L

Dahil etme kriterleri:

Yaş > 18 yıl	☐ Evet	☐ Hayır
Erkek ve kadın	☐ Evet	☐ Hayır
KABG operasyonu geçirmiş olan hastalar	☐ Evet	☐ Hayır
KABG operasyonunda polipropilen sütün kullanılmış hastalar	☐ Evet	☐ Hayır
İlk defa KABG geçiren hastalar	☐ Evet	☐ Hayır
Bilgilendirilmiş gönüllü onam formunu imzalayan hastalar	☐ Evet	☐ Hayır

Hariç tutma kriterleri:

Kanama bozukluğu bulunan hastalar	☐ Evet	☐ Hayır
Tıbbi tedaviye uyumunun iyi olmadığı bilinen hastalar	☐ Evet	☐ Hayır
Bilinen cihaz malzemesine alerjisi olan hastalar	☐ Evet	☐ Hayır
Operasyon sırasında devam eden sepsis veya septisemi	☐ Evet	☐ Hayır
Operasyon sırasında devam eden bakteriyel enfeksiyonlar veya antibiyotik tedavisi	☐ Evet	☐ Hayır
Kardiyopulmoner baypas olmadan KABG operasyonu geçiren hastalar	☐ Evet	☐ Hayır

---

Hedef lezyon

Greft	☐ Evet	☐ Hayır					
Baskınlık	☐ Sol	☐ Sağ					
Operasyon	☐ On-pump	☐ Off-pump					
Greft çeşidi	☐ SV	☐ LIMA/LITA	☐ RITA	☐ RGEA	☐ UA	☐ RA	
Anastomoze edilen damar	☐ AIA	☐ RCA	☐ CX	☐ PIA	☐ LAD		
Vasküler segment numarası	__ __						
Lezyon Sintax skoru	__ __						
Hedef lezyon açıklaması							
Lezyon uzunluğu	__ . __ mm						
Damar çapı	__ . __ mm						
Stenoz (Darlık)	__ __ __ %		Kronik total oklüzyon	☐ Evet	☐ Hayır		
Çatallanma	☐ Evet	☐ Hayır					
Yüksek kalsifikasyon	☐ Evet	☐ Hayır					
Aşırı kıvrılma	☐ Evet	☐ Hayır					
Ostium-aorta	☐ Evet	☐ Hayır					
Trombüs varlığı	☐ Evet	☐ Hayır					
Hedef bypass başarısı	☐ Evet	☐ Hayır					
İşlem içi komplikasyonlar	☐ Evet	☐ Hayır					
Evet ise belirtiniz:	_____						

Takip süresi

Takip tarihi   /   /

Takip yöntemi (Sadece birini işaretleyiniz.)

- Klinik ziyaret
 Telefon görüşmesi
 Anjiyografik

Klinik sunum

Asemptomatik

Sessiz iskemi Evet Hayır

Semptomatik

Sabit angina Evet Hayır CCS sınıf Sınıf 2 Sınıf 3 Sınıf 4

İskemi belgeleri

Efor testi Sintigrafi Diğer, belirtiniz: _____
 Stres ekokardiyografi MRI

Cerrahi bölge enfeksiyonu

Operasyon sonrası kanama

Erken yeniden operasyon yüzdesi

Operasyon sonrası felç

Son ziyaretten bu yana meydana gelen olumsuz olaylar Evet Hayır

Evet ise belirtiniz: _____

Takip süresinde EKG Evet Hayır

Patolojik Q dalgaları Evet Hayır ST elevasyonu Evet Hayır

Sol dal bloğu (LBBB) Evet Hayır Ritim Sinüs AF/çarpıntı Pace ritmi

Diğer bulgular, belirtiniz: _____

Kardiyak enzimler Evet Hayır

CPK-MB Evet Hayır

Troponin I Evet Hayır

Troponin T Evet Hayır

Troponin I Hipersensitivite Evet Hayır

Troponin T Hipersensitivite Evet Hayır

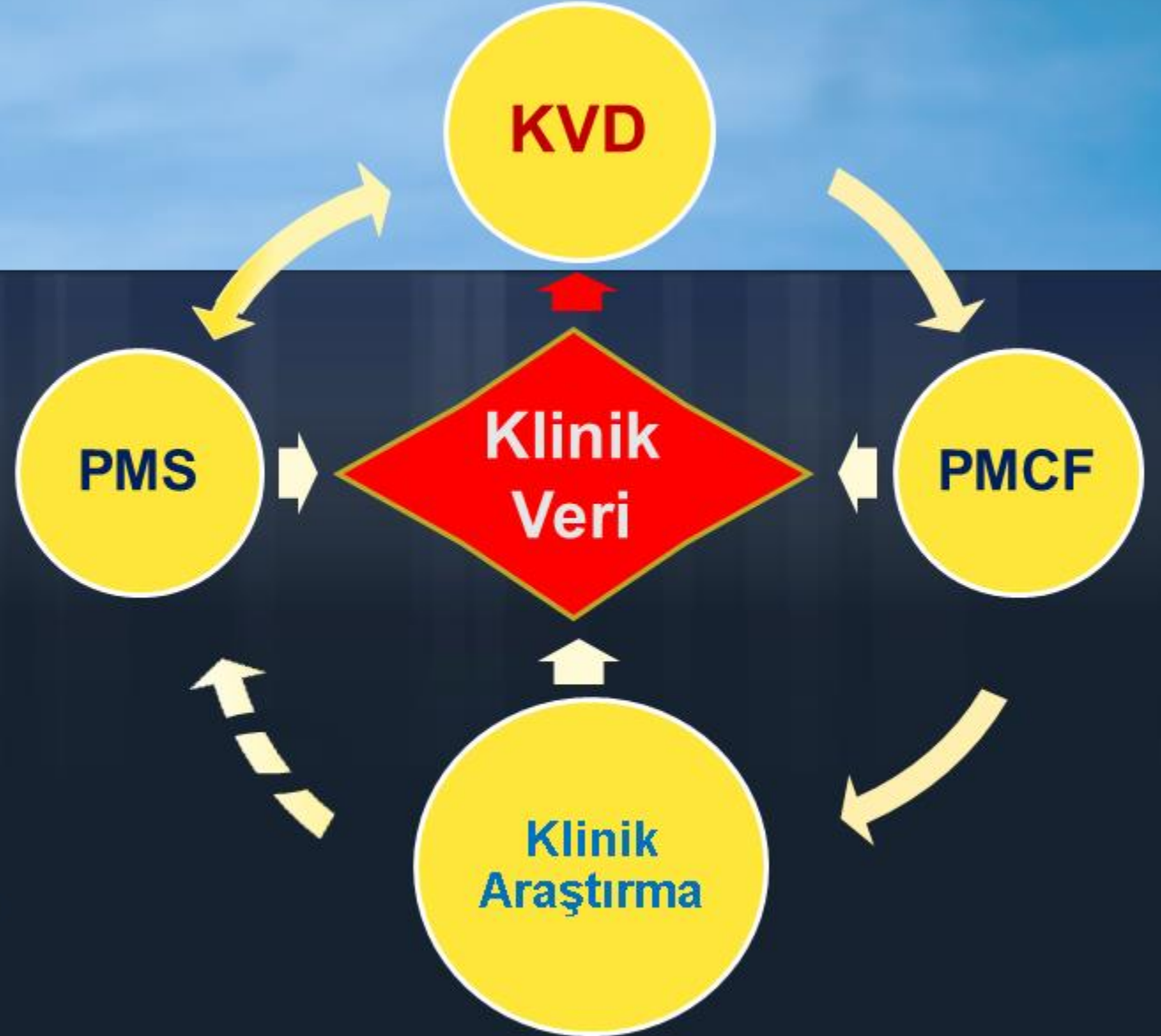
Klinik Veri Değerlendirme Planı

Klinik Veri Değerlendirme Raporu

PMCF Planı

Klinik Araştırma Protokolü

Klinik Araştırma

KLİNİK ARAŞTIRMA VE KLİNİK DEĞERLENDİRME

Klinik Araştırma(lar) Klinik Değerlendirme sürecinin bir parçası olmalıdır.

KLİNİK DEĞERLENDİRME

KLİNİK ARAŞTIRMA

TEŞEKKÜRLER

AdviQual
Regulatory Consultancy

DESIA
Clinical Affairs

info@DeSiaClinical.com
info@AdviQual.com

YASAL UYARI

Bu doküman çoğaltılamaz, yayınlanamaz, satılamaz. Sadece eğitim katılımcılarının kullanımı içindir. Dokümanın bir kısmının dahi olsa içeriğini kopyalamanıza, paylaşmanıza, çoğalymanıza, amacı dışında kullanmanıza izin verilmemiştir. Dokümanın tüm hakları AdviQual End. Dan. San. Ltd. Şti. www.AdviQual.com.tr ve DeSia Klinik Araştırma Müh. Dış Tic. Ltd. Şti. <http://www.desiaclinical.com/> ne aittir.